

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตรการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ
จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดทำหลักสูตรการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ ได้จัดทำขึ้นตามนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนกิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องให้กลุ่มเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงานทำใน ๕ กลุ่มอาชีพได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการรวมถึงการเน้นอาชีพช่างพื้นฐาน ได้จัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ (New skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up skill) หรือทบทวนทักษะ (Re skill) เพื่อให้สถานศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมนำไปใช้ในการขับเคลื่อนโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศ การดำเนินงานจัดกิจกรรมหลักสูตร ฝึกอาชีพให้แก่ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑) การกำหนดเนื้อหาและชั่วโมงในการเรียนหลักสูตรจะประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงของเนื้อหาความรู้และการปฏิบัติเมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถนำความรู้ และทักษะไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมทั้งสามารถนำจำนวนชั่วโมงที่ได้เรียนไปเทียบโอน เป็นผลการเรียนในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. หลักสูตร การทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ	๑
๑.๑ ความเป็นมา	๑
๑.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้	๑
๑.๓ กลุ่มเป้าหมาย	๑
๑.๔ ระยะเวลา	๒
๑.๕ เนื้อหาหลักสูตร	๒
๑.๖ การจัดการเรียนรู้	๒
๑.๗ สื่อการเรียนรู้	๒
๑.๘ การวัดและประเมินผล	๒
๑.๙ การจบหลักสูตร	๓
๑.๑๐ เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลักจากจบหลักสูตร	๓
๑.๑๑ การเทียบโอน	๓
๒. โครงสร้างหลักสูตร การทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ	๔
ภาคผนวก	
แบบทดสอบก่อนเรียนหลักสูตร การทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ	๕
ใบความรู้หลักสูตร การทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ	๗
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๙
แบบทดสอบหลังเรียนหลักสูตร การทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ	๑๐
เฉลยวิชาการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ	๑๒

ชื่อหลักสูตรการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ

จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและบริการ

๑. ความเป็นมา

ตามนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน กิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน งบรายจ่ายอื่น ในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องให้กลุ่มเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำใน ๕ กลุ่มอาชีพได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการรวมถึงการเน้นอาชีพช่าง พื้นฐาน ได้จัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ (New skill) เพิ่มสมรรถนะ(Up skill) หรือทบทวนทักษะ (Re skill) เพื่อให้สถานศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมนำไปใช้ในการขับเคลื่อนโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน และความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศ การดำเนินงาน จัดกิจกรรมหลักสูตรฝึกอาชีพให้แก่ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานการจัดการ ศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑) การกำหนดเนื้อหาและชั่วโมงในการเรียนหลักสูตรจะ ประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงของเนื้อหาความรู้และการปฏิบัติเมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถ นำความรู้ และทักษะไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมทั้งสามารถนำจำนวนชั่วโมงที่ได้เรียนไปเทียบโอน เป็นผลการเรียนในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

การจัดการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ ถือเป็นศิลปะและหัตถกรรม หรืองานฝีมืออย่าง หนึ่งที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ สืบสานวัฒนธรรมให้กับประชาชนได้มีเจตคติที่ดีงาม สามารถนำความรู้ที่ได้ไป ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางพัฒนา และเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวต่อไป

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๒.๑ เพื่อเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพและยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น
- ๒.๒ เพื่อสร้างทักษะใหม่ที่เป็นในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการ
- ๒.๓ เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างมีความสุข

๓. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนทั่วไป

๓.๑ ผู้ที่ไม่มีอาชีพ

๓.๒ ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

๔. ระยะเวลา

การเรียนรู้ และฝึกทักษะ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

๔.๑ ภาคทฤษฎี จำนวน ๕ ชั่วโมง

๔.๒ ภาคปฏิบัติ จำนวน ๓๕ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

๕.๑. การเลือกวัสดุ และอุปกรณ์ ในการย้อมสี และการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติและนำไปใช้ประโยชน์

๕.๒ ขั้นตอนการและการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ

๕.๓ การจัดการด้านการตลาด

๑) แหล่งเรียนรู้

๒) ทิศทางการประกอบอาชีพ

๖. การจัดการเรียนรู้

๖.๑ การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา

๖.๒ การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

๖.๓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๖.๔ การฝึกปฏิบัติจริง

๗. สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ วัสดุจริง และสื่อบุคคลในชุมชน

๗.๑ วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้

๗.๒ VCD / หนังสือ

๗.๓ Internet

๗.๔ ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้

๘. การวัดและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลหลักสูตร เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูล และสารสนเทศที่แสดงการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งสามารถประเมินได้ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

๘.๑ การสังเกต

๘.๒ การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน

๙. การจบหลักสูตร

- ๙.๑. มีระยะเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๙.๒. มีผลการเรียนผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้
 - ๑) ภาคทฤษฎี สัดส่วนร้อยละ ๒๐
 - ๒) ภาคปฏิบัติ สัดส่วนร้อยละ ๘๐

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังการจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการเข้าเรียนตลอดหลักสูตร
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ นี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรืออื่น ๆ ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

[illegible]

แบบทดสอบก่อนเรียนหลักสูตรการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ

๑. วัสดุธรรมชาติใดต่อไปนี้ ไม่สามารถ ใช้ย้อมผ้าสีน้ำตาลได้
 - ก. เปลือกประดู่
 - ข. ใบมะม่วงหิมพานต์
 - ค. เปลือกมังคุด
 - ง. ดินสอพอง
๒. ขั้นตอนใด ไม่ใช่ ขั้นตอนในการเตรียมผ้าก่อนย้อมสี
 - ก. ซักผ้าให้สะอาด
 - ข. แช่ผ้าในน้ำเกลือ
 - ค. ซุปผ้าในน้ำยาปรับผ้านุ่ม
 - ง. ตากผ้าให้แห้งสนิท
๓. พืชชนิดใดต่อไปนี้ ไม่สามารถ ใช้ย้อมผ้าสีเหลือง
 - ก. ขมิ้น
 - ข. ประคำทอง
 - ค. ดอกดาวเรือง
 - ง. มะกรูด
๔. สารเคมีชนิดใดต่อไปนี้ ไม่ใช่ สารกัดสีที่ใช้ในการย้อมผ้าสีดำ
 - ก. สนิมเหล็ก
 - ข. น้ำปูน
 - ค. ดินสอพอง
 - ง. ถ่าน
๕. ลวดลายบนผ้ามัดย้อมเกิดขึ้นจากอะไร
 - ก. การมัดผ้าก่อนย้อมสี
 - ข. การย้อมผ้าด้วยสีหลายสี
 - ค. การทอผ้าด้วยลายต่างๆ
 - ง. การพิมพ์ลายบนผ้า
๖. ขั้นตอนใด เป็น ขั้นตอนสุดท้ายในการย้อมผ้าสีจากธรรมชาติ
 - ก. นำผ้าไปตากแดด
 - ข. นำผ้าไปแช่น้ำส้มสายชู
 - ค. นำผ้าไปรีดให้เรียบ
 - ง. นำผ้าไปอบให้แห้ง

๗. ผ้าไหม ชนิดใด ที่นิยมนำมาใช้ทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ
- ก. ผ้าไหมทอ
 - ข. ผ้าฝ้าย
 - ค. ผ้าขนสัตว์
 - ง. ผ้าโพลีเอสเตอร์
๘. แหล่งที่มาของสี น้ำเงินคราม ที่ใช้ย้อมผ้ามา ตั้งแต่สมัยโบราณคืออะไร
- ก. ใบคราม
 - ข. เปลือกไม้
 - ค. ดินสอพอง
 - ง. สนิมเหล็ก
๙. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์ของการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ
- ก. ปลอดภัยต่อสุขภาพ
 - ข. ผ้ามีสีสดใส
 - ค. ช่วยลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
 - ง. ผ้ามีราคาแพง
๑๐. การทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีธรรมชาติ ส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมด้านใด
- ก. เทคโนโลยี
 - ข. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ค. เศรษฐกิจ
 - ง. ทุนนิยม

ใบความรู้เรื่อง หลักสูตรการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ

ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ เป็นผ้าทอที่ใช้สีจากธรรมชาติในการย้อมผ้า แทนการใช้สีเคมี ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สีสดใสสวยงาม อ่อนละมุน ปลอดภัยต่อผู้ใช้ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประวัติความเป็นมา

การย้อมสีผ้าด้วยสีจากธรรมชาติมีมายาวนาน ตั้งแต่สมัยโบราณ คนไทยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสกัดสีจากพืช สัตว์ และแร่ธาตุ มาใช้ย้อมผ้า ผ้าที่ย้อมสีจากธรรมชาติมีความคงทน สีสดใสสวยงาม และปลอดภัยต่อผู้ใช้

วิธีการย้อมสี

การย้อมสีผ้าจากธรรมชาติมีหลายวิธี ขึ้นอยู่กับชนิดของผ้า สีที่ต้องการ และวัตถุดิบที่มี โดยทั่วไปแล้ววิธีการย้อมสีผ้าจากธรรมชาติมีดังนี้

- **การต้ม:** นำวัตถุดิบที่ต้องการย้อมมาต้มในน้ำ จนกระทั่งสีออกมา จากนั้นนำผ้ามาแช่ในน้ำย้อมจนได้สีที่ต้องการ
- **การนึ่ง:** นำวัตถุดิบที่ต้องการย้อมมาวางบนผ้า แล้วนำไปนึ่งด้วยความร้อน จนกระทั่งสีออกมา ผ้าจะดูดซับสีจากวัตถุดิบ
- **การหมัก:** นำวัตถุดิบที่ต้องการย้อมมาหมักกับน้ำ จนกระทั่งสีออกมา จากนั้นนำผ้ามาแช่ในน้ำย้อมจนได้สีที่ต้องการ

วัตถุดิบที่ใช้ย้อมสี

มีวัตถุดิบจากธรรมชาติมากมายที่สามารถนำมาใช้ย้อมสีผ้าได้ เช่น

- **เปลือกไม้:** เปลือกไม้มะม่วง เปลือกไม้ประดู่ เปลือกไม้ราชพฤกษ์ เปลือกไม้มะขามป้อม เปลือกไม้มะเกลือ
- **ใบไม้:** ใบหูกวาง ใบมะริด ใบเฟิร์น ใบชุมเห็ด ใบเตย
- **ดอกไม้:** ดอกคำฝอย ดอกดาวเรือง ดอกอัญชัน ดอกกุหลาบ ดอกบัว
- **ผลไม้:** มะกอก มะม่วง มะขามป้อม ทับทิม ลูกจันทน์เทศ
- **สัตว์:** หอยมุก กุ้ง แมลงทับ

ข้อดีของการใช้ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ

- **ปลอดภัยต่อผู้ใช้:** ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติไม่มีสารเคมีตกค้าง จึงปลอดภัยต่อผู้ใช้ ไม่ระคายเคืองผิวหนัง
- **เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม:** กระบวนการย้อมสีจากธรรมชาติไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
- **สีสวยทน:** ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติมีสีสวยทน อ่อนละมุน เป็นเอกลักษณ์
- **คงทน:** ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติมีความคงทน สีไม่ซีดจางง่าย

สถานที่ซื้อ

ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติสามารถซื้อได้ที่ร้านขายของที่ระลึก ศูนย์หัตถกรรม ชุมชนท้องถิ่น และร้านค้าออนไลน์

การดูแลรักษา

ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติควรซักด้วยมือ น้ำยาซักผ้าชนิดอ่อน และตากแดดให้แห้งสนิท หลีกเลี่ยงการซักด้วยเครื่องซักผ้า การอบผ้า และการรีดผ้าด้วยความร้อนสูง

สรุป

ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติเป็นผ้าทอที่สวยงาม ปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความหมาย ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติเหมาะสำหรับการใช้งานทั่วไป เป็นของขวัญ หรือเป็นของสะสม การเลือกซื้อผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ ควรเลือกจากร้านค้าที่น่าเชื่อถือ

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

แบบทดสอบหลังเรียนหลักสูตรการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ

๑. วัสดุธรรมชาติใดต่อไปนี้ ไม่สามารถ ใช้ย้อมผ้าสีน้ำตาลได้
 - ก. เปลือกประตู
 - ข. ใบมะม่วงหิมพานต์
 - ค. เปลือกมังคุด
 - ง. ดินสอพอง
๒. ขั้นตอนใด ไม่ใช่ ขั้นตอนในการเตรียมผ้าก่อนย้อมสี
 - ก. ซักผ้าให้สะอาด
 - ข. แช่ผ้าในน้ำเกลือ
 - ค. ซุปผ้าในน้ำยาปรับผ้านุ่ม
 - ง. ตากผ้าให้แห้งสนิท
๓. พืชชนิดใดต่อไปนี้ ไม่สามารถ ใช้ย้อมผ้าสีเหลือง
 - ก. ขมิ้น
 - ข. ประคำทอง
 - ค. ดอกดาวเรือง
 - ง. มะกรูด
๔. สารเคมีชนิดใดต่อไปนี้ ไม่ใช่ สารกัดสีที่ใช้ในการย้อมผ้าสีดำ
 - ก. สนิมเหล็ก
 - ข. น้ำปูน
 - ค. ดินสอพอง
 - ง. ถ่าน
๕. ลวดลายบนผ้ามัดย้อมเกิดขึ้นจากอะไร
 - ก. การมัดผ้าก่อนย้อมสี
 - ข. การย้อมผ้าด้วยสีหลายสี
 - ค. การทอผ้าด้วยลายต่างๆ
 - ง. การพิมพ์ลายบนผ้า
๖. ขั้นตอนใด เป็น ขั้นตอนสุดท้ายในการย้อมผ้าสีจากธรรมชาติ
 - ก. นำผ้าไปตากแดด
 - ข. นำผ้าไปแช่น้ำส้มสายชู
 - ค. นำผ้าไปรีดให้เรียบ
 - ง. นำผ้าไปอบให้แห้ง

๗. ผ้าไหม ชนิดใด ที่นิยมนำมาใช้ทอผ้าคลุมไหล่ ย้อมสีจากธรรมชาติ
- ก. ผ้าไหมทอ
 - ข. ผ้าฝ้าย
 - ค. ผ้าขนสัตว์
 - ง. ผ้าโพลีเอสเตอร์
๘. แหล่งที่มาของสี น้ำเงินคราม ที่ใช้ย้อมผ้ามาตั้งแต่สมัยโบราณคืออะไร
- ก. ใบคราม
 - ข. เปลือกไม้
 - ค. ดินสอพอง
 - ง. สนิมเหล็ก
๙. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์ของการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ
- ก. ปลอดภัยต่อสุขภาพ
 - ข. ผ้ามีสีสดใส
 - ค. ช่วยลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
 - ง. ผ้ามีราคาแพง
๑๐. การทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีธรรมชาติ ส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมด้านใด
- ก. เทคโนโลยี
 - ข. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ค. เศรษฐกิจ
 - ง. ทุนนิยม

เฉลยวิชาการทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ

๑. ข.

๒. ค.

๓. ง.

๔. ค.

๕. ก.

๖. ก.

๗. ข.

๘. ก.

๙. ง.

๑๐. ข.